

Besøks- tjenesten

– Nei jeg vil ikke bli sittende bare å administrere. De 75 besøkene som gjør tjeneste her i menigheten administrerer stort sett seg selv. Selvsagt må alle ha mulighet til å kontakte meg dersom det skulle oppstå vansker av noe slag – men når jeg bare har koplet de rette menneskene sammen oppstår det sjelden komplikasjoner.

Hun er redd for at administrasjonen skal ta for mye av tiden hennes, diakoniarbeider og besøksleder Randi Remøy i Spjelkavik.

Av Tore Johan Øvstebø

Siden 1980 har hun hatt denne deltidstillingen i menigheten. Først bare 10 timer i uken – i dag halv stilling. Og siden den gang for 9 år siden har besøks-tjenesten hatt en stille vokster slik at hun idag leder et besøk-korps på 75 personer fra 17 til 80 år. Mest kvinner, men også noen menn.

Her er lærere, skoleelever, hjelpepersonell, husmødre, forretningsfolk, håndverkere og industriarbeidere. Alle forplikter de seg til å besøke sin kontakt på en

avtalt dag annenhver uke – eller hver uke.

Hemmeligheten

– Hva er hemmeligheten bak et så stort besøk-korps?

– Bønn, tålmodighet og arbeid. Og at folk opplever det meningsfylt og givende for sin egen del å være med. Mange forteller meg at de er glade for denne tjenesten og vil nødig gi den fra seg. Når noen av de som får besøk dør, er det vanlig at den som går på besøk kommer til meg og får en ny å gå på besøk til. De aller fleste har bare ett menneske å besøke.

– Når du begynte i 1981 – trodde du da at besøk-korpset kunne bli så stort?

– Nei, ikke da, men etter hvert som jeg så behovet kom også visjonene om at riktig mange

kunne ha en oppgave som besøker. Fortsatt tror jeg den vil vokse. Jeg er ikke så opptatt av tall og statistikk, men jeg tror faktisk Gud vil kalle enda flere til denne tjenesten.

– Hvilke behov så du i starten som besøker.

Jeg la merke til et stort behov for kontakt. For noen som hadde tid til å sette seg ned å lytte. For noen som kunne tenke seg å ta et menneske med ut på handletur, eller låne en arm slik at et gammelt menneske kunne komme seg utenfor døren en liten tur.

– Har behovene endret seg? Vel, etter hvert som tjenesten har vokst har også behovene blitt mer mangfoldige. Når jeg nå ser for meg de som får besøk, ser jeg for meg et samfunn i miniatyr. Her finner du unge og gamle,

«Vi må ikke gjøre besøkstjenesten vanskeligere enn nødvendig.»

menn og kvinner. Folk med rusproblemer, enslige mødre som lett blir isolert, mennesker med ulike psykiske problemer, ensomme eldre og mennesker i sorg.

Sunn fornuft og medmenneskelighet

– Er ikke mye av dette arbeid for psykiatre og terapeuter?

– Du må ha det helt klart for deg: Vi er ikke eksperter og terapeuter! Og det er viktig å se sin begrensning. Jeg samarbeider både med psykologer og psykiatre på sykehuset her. Men jeg tror vi trenger å oppvurdere den sunne fornuft og den sanne medmenneskelighet. Omsorg fra et medmenneske som kommer tilbake hver uke, kan kanskje ikke helbrede en som sliter med store

psykiske plager, men det kan gi han eller henne mot til å kjempe videre for å bli bedre.

Når det gjelder personer som har lengre opphold på psykiatriske institusjoner bak seg, så er det klart det er håndplukkede personer som får i oppgave å besøke disse. Det må være folk som må kunne leve med at den de besøker viser liten eller ingen fremgang. De må utstråle en viss trygghet og ro. Ofte er dette besøkere med en helsefaglig utdanning.

Men som oftest er det kontakt – og et medmenneske som viser såpass interesse at det kommer tilbake – som er behovet. Jeg tror det er riktig at vi ikke gjør besøkertjenesten vanskeligere enn nødvendig. Tidligere var det tradisjon å besøke naboer og sam-

bygdinger som var syke eller tynget av sorg. Det er ikke blitt vanskeligere selv om vi organiserer det.

– Hvem kan brukes som besøkere?

– Det skal noe til at folk ikke kan brukes!! Dersom de ønsker det selv, mener jeg. Poenget er bare å finne ut hvem som passer til hvem. Og det ber jeg mye for. At Gud må lede meg slik at jeg kobler de rette sammen.

For en tid siden kom en gymnasiastjente til meg og lurte på om hun kunne få besøke noen som var gamle. Hun var opprørt over reportasjene på TV om eldreomsorgen i Oslo, og nå ville hun gjerne gjøre noe. Selv om hun ikke var så «veldig kristelig» som hun sa. Dessuten savnet hun oldemoren sin. Hun besøker nå en gammel dame som nærmest har fått et nytt barnebarn! De stortrives i lag.

– Hva ser du etter når du leter etter nye besøkere?

– Jeg er ute etter mennesker som har evnen til å vise nærhet og omsorg. Personer som kan gi andre mennesker følelse av å ha verdi. Jeg spør bare folk jeg vet bekjenner seg som kristne, men iblant kommer mennesker til meg som ikke er troende, men som likevel vil være besøkere. Da slipper jeg dem til. Med en enkel avtale om at dersom den de besøker ønsker noen å be sammen med eller gir uttrykk for andre åndelige behov, kan de ta kontakt med meg eller en av prestene.

– Får besøkernes noen opplæring?

– Jeg har en medarbeidersamtale med alle som begynner som besøkere, for å fortelle dem om premissene for tjenesten. Det gjelder taushetsplikt, hvor ofte

Forts. s. 16

Inspirasjon...*Fra side 13.*

Den heseblesende diakonen faller til ro, og har en mulighet til å kjenne etter hvordan han har det.

Inn i Guds nærhet

Et eldre menneske i Ål fortalte meg en gang følgende: Når ho «gomo» satte seg på kjøkkenkrakken og trakk det ytterste plagget fra hverdagsbunaden over hodet, da visste vi barna at vi måtte være stille. For nå ba ho gomme. Ho gomme var i sitt lønnkammer.

Prost Asle Dingstad understreket i sin hilsen til G.F.-89. «En diakon bør leve så nær alteret/det hellige som mulig og så nær mennesker som mulig».

Polarisering skaper et spenningsfelt. Den dynamiske diakoni blir skapt i Guds nærhet. I bevegelsen fra Gud til mennesket skal diakonen bære mye av Jesu kjærlighet. Dype fotspor.

Jeg lærte av fransiskanermunkene å søke det hellige. Jeg lærte av noen duer å puste. Jeg satt en dag på en stein og betraktet fire hvite duer i en klosterglugg to meter unna. Jeg assosierte... frihet, fred, glede, Den hellige Ånd, liv og vekst, diakoni. Det ble en dyptpløyende preken etter hvert.

Noen små Guds skapninger holdt andakt for meg.

Etter en time reiste jeg meg og sa høyt og tydelig takk til duene. De skakket på hodet og kikket ned med sine kulerunde øyne på denne merkelige Guds skapning og diakon i joggedress.

Joggeturen min rundt i skogen etterpå ble en jubeltur. Menneskene er i utgangspunktet skapt til å leve i balanse, også diakonene.

Inspirasjon fra Assisi. En er i Guds tanke når en er i kontakt med Gud, seg selv og andre mennesker.

Pause er et godt stikkord.

Besøktjenesten...*Fra side 15.*

de skal gå, hvor lenge besøket skal vare osv. Det viktige er at de gjør en avtale med den de skal besøke som passer for begge parter, og at besøkeren holder denne. Så snakker vi litt om det å lytte og å være våken for andres behov. Denne første medarbeidersamtalen blir alltid avsluttet med bønn om Guds velsignelse over besøkeren. På denne måten markerer vi en slags innsettelse i tjenesten.

Utover denne medarbeidersamtalen har vi fast samling for alle besøkene 2 ganger i året. Disse samlingene prøver vi å satse litt ekstra på med god mat og forelesere utenfra. Jeg har kommet til at det ikke er så lurt å begynne med kurs for besøkere. Da mister de selvtilliten og tenker – nei dette er nok altfor vanskelig for meg. Jeg tror mer på at de lærer underveis. De trenger å oppleve at dette går bra, så kan de heller få litt veiledning og kursing senere – for å oppdage at det kan gå enda bedre!

Jeg understreker at jeg står til disposisjon for besøkene dersom de vil ha råd eller veiledning, men jeg kaller dem ikke inn til faste medarbeidersamtaler. Det må de ta ansvar for selv. Og det fungerer flott!

– Ingen klager fra de som får besøk?

Husker bare en gang. Det var en besøkelse som hadde med seg

hunden sin. En diger vakthund. Hunden oppførte seg fint – men det hjalp ikke så mye, for den gamle damen hadde alltid vært livredd hunder.

– Hvordan oppfattes besøkertjenesten av det offentlige hjelpeapparat?

– Både hjemmehjelpere og pleiere fra hjemmesykepleien kommer og presenterer behov. De ser at «her trengs det noen» og de ser helt tydelig at dette har betydning for folk. Ofte får jeg høre at siden NN fikk besøk, har han klart seg bra.

Ringvirkninger

Residerende kapellan i Spjelkavik menighet, Magne Kjell Bjørge sier at han som prest har merket flere ringvirkninger av den aktive besøktjenesten i menigheten.

– Besøktjenesten forandrer holdningen til Kirken både hos de som får besøk og familien rundt. Evangeliet blir på en måte synlig for dem. Menigheten viser seg i hjemmet deres.

Men den største virkningen har kanskje denne tjenesten på besøkene selv. Jeg tror mange av dem opplever det stort å ha et oppdrag fra menigheten. De kjenner at de står i en meningsfylt sammenheng. Jeg har merket meg at de som er i besøktjenesten er mer aktive i gudstjenestefellesskapet. Det virker som de har vokst som kristne. De står i en tjeneste som er med på å gi dem en trygg kristen identitet.